

KOSZTY PRACY NA PRZYKŁADZIE WYBRANEJ ORGANIZACJI POŻYTKU PUBLICZNEGO

ANNA KUCZYŃSKA-CESARZ

WOJSKOWA AKADEMIA TECHNICZNA
WYDZIAŁ CYBERNETYKI

„Analiza związku kosztów pracy z efektywnością działalności gospodarczej na przykładzie wybranych przedsiębiorstw w Polsce dla potrzeb praktyki zarządzania” to tytuł PBS-807 realizowanego w latach 2010-2012 w Wojskowej Akademii Technicznej w Instytucie Organizacji i Zarządzania na Wydziale Cybernetyki. Prace badawcze w zakresie tematyki określonej w PBS przeprowadzono, opierając się na analizie działalności wielu przedsiębiorstw, jak również jednostek sektora publicznego.

W aktualnym numerze „Nowoczesnych systemów zarządzania” zamieszczono trzy artykuły prezentujące obszary i wyniki prowadzonych badań, a mianowicie:

1. Anna Kuczyńska „Koszty pracy na przykładzie wybranej organizacji pożytku publicznego”,
2. Wiesława Załoga „Wpływ kosztów pracy na formę zatrudnienia”,
3. Wiesława Załoga „Elastyczny rynek pracy a zatrudnienie”.

Wstęp

Nakłady poniesione na pozyskanie, utrzymanie i wykorzystanie zasobów pracy to koszty zastosowania czynnika ludzkiego, określane jako zakładowe koszty pracy (ZKP). Składniki ZKP mogą obciążać bezpośrednio koszty prowadzonej działalności bądź jej wynik.

W koszty działalności odnoszone są między innymi wynagrodzenia brutto, poza-płacowe składniki wynagrodzeń, pozapłacowe koszty pracy, składki ubezpieczeniowe, odpisy na fundusze specjalne. Z wygospodarowanego zysku wypłaca się nagrody i premie, jak również dokonuje odpisów na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

Ocena wpływu kosztów pracy na rozwój jednostek gospodarczych możliwa jest dzięki szczegółowej analizie tych kosztów dokonywanej w układzie rodzajowym kosztów. Analiza ta pozwala ustalić poziom, strukturę i dynamikę kosztów pracy. Ponadto obejmuje ona wskaźnikową analizę kosztów pracy uwzględniającą relacje ZKP do innych kategorii ekonomicznych.

Szczegółowe informacje na temat pojęcia, zakresu, klasyfikacji, analizy kosztów pracy oraz ich związku z efektywnością działalności gospodarczej zamieszczono w zeszytach nr 3-6 „Nowoczesnych systemów zarządzania”.

Ocenę racjonalności poziomu i struktury kosztów pracy przeprowadzono między innymi na przykładzie wybranej organizacji pożytku publicznego w Polsce. Jest nią stowarzyszenie będące osobą prawną sporządzające sprawozdanie finansowe zgodnie z wymaganiami ustawy o rachunkowości.

Dane źródłowe pochodzące z ewidencji księgowej, bilansu i rachunku zysków i strat pozwoliły dokonać analizy kosztów pracy w latach 2008-2009 oraz określić kierunki ich racjonalizacji na najbliższe lata.

1. Prezentacja wybranej organizacji pożytku publicznego

Badaną organizację pożytku publicznego można scharakteryzować następująco:

1. Terenem działalności wybranej organizacji pożytku publicznego jest obszar Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Siedzibą władz jest m.st. Warszawa.
3. Organizacja posiada osobowość prawną.
4. Jej działalność opiera się na pracy społecznej członków i działaczy. W 2010 roku posiadała zarejestrowanych ponad 6500 członków.
5. Organizacja pożytku publicznego działa na podstawie ustaw: prawo o stowarzyszeniach, działalności pożytku publicznego i wolontariacie, o kulturze fizycznej, statutu.
6. Majątek organizacji pożytku publicznego stanowią ruchomości, nieruchomości, fundusze, prawa, udziały, obligacje i akcje.
7. Fundusz organizacji pożytku publicznego obejmuje: składki i opłaty członków, dochody z majątku ruchomego i nieruchomego, dochody z działalności gospodarczej, wpływy z działalności statutowej, darowizny, dotacje, subwencje, opłaty licencyjne, opłaty za wydawanie certyfikatów i atestacji, inne wpływy – np. ze sponsorowania.
8. Cały dochód organizacji pożytku publicznego przeznaczony jest na działalność statutową, w związku z czym, zgodnie z ustawą o podatku dochodowym od osób prawnych, organizacja jest zwolniona z podatku dochodowego.
9. Organizacja sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z wymogami ustawy o rachunkowości.

2. Wskaźnikowa analiza działalności wybranej organizacji pożytku publicznego w latach 2008-2009

Dla potrzeb oceny rozwoju wybranej organizacji pożytku publicznego wykorzystano określone wskaźniki z grupy wskaźników ogólnych, wskaźników rentowności, zdolności do obsługi zadłużenia, płynności oraz sprawności działania, stosowanych w praktyce życia gospodarczego przez kontrolerów, audytorów wewnętrznych czy

audytorów zewnętrznych. Obliczone wartości wybranych wskaźników w latach 2007-2009 przedstawia tabela 1.

Interpretacja wybranych wskaźników do oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej wybranej organizacji pożytku publicznego.

1. Wysokość sumy bilansowej kwalifikuje organizację do grupy mikroprzedsiębiorców¹.
2. Działalność statutowa w badanym okresie (2007-2009) przyniosła dodatni wynik, o wysokiej dynamice wzrostu (w 2009 r. – 56%).
3. Wynik finansowy ogółem kształtowany przez wyniki częściowe (wynik z działalności statutowej, gospodarczej i operacyjnej) osiągnął zadowalający poziom dopiero w 2009 roku. Osiągnięty w tym roku zysk finansowy ogółem w kwocie 127 093,67 przeznaczony został w całości na bieżące finansowanie zadań organizacji.
4. Stopień zużycia majątku trwałego wskazuje na wykorzystywanie w bieżącej działalności organizacji środków trwałych o niskim poziomie odpisów amortyzacyjnych (25%). W 2009 roku przeznaczono około 90 000 zł na zakup nowych składników majątku trwałego (grupa: maszyny techniczne i urządzenia), co umożliwiło m.in. wypracowanie dodatniego wyniku finansowego ogółem.
5. Kapitał stały organizacji to kapitał podstawowy, którego wysokość w badanych latach kształtowała się na tym samym poziomie.
6. Kapitał pracujący w latach 2008-2009 osiągnął poziom zysku finansowego ogółem wypracowanego w 2009 roku. Stanowił on zabezpieczenie zachowania płynności finansowej. W badanym okresie nie wystąpiły w organizacji pożytku publicznego zobowiązania długoterminowe.
7. Analiza bilansu i rachunku zysków i strat za lata 2007-2009 pozwala stwierdzić, że „złota i srebrna zasada (reguła) bilansowa” zostały osiągnięte.
8. O dodatniej rentowności majątku i kapitałów własnych można mówić dopiero w 2009 roku. Wskaźnik stopy zwrotu z aktywów (ROA) w 2009 roku był wysoki i pokazuje zdolność organizacji do generowania zysku z zaangażowanych aktywów. Wysoki w 2009 roku poziom wskaźnika stopy zwrotu kapitałów własnych (ROE – 113%) daje sygnał o większych możliwościach rozwoju organizacji w najbliższych latach.
9. Zdolność do obsługi zadłużenia mierzona wskaźnikami pokazała, że organizacja bezproblemowo regulowała zobowiązania w latach 2007-2008. W 2009 r. wystąpiła możliwość zagrożenia utraty płynności finansowej.

¹ Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej, Dz.U. z 2010 r., nr 220 z późn. zmianami.

Tabela 1. Wskaźniki oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej wybranej organizacji pożytku publicznego

Nazwa wskaźnika	Metoda liczenia	J.m.	Rok		
			2007	2008	2009
Wskaźniki ogólne					
Suma bilansowa	Kwota	zł	126.093,79	258.483,31	328.018,77
Wynik finansowy z działalności statutowej	Kwota	zł	564.546,60	522.461,57	939.650,96
Wynik brutto ze sprzedaży	Kwota	zł	52.471,55	-112.445,60	-268.686,97
Wynik z działalności statutowej i gospodarczej	Kwota	zł	9.173,57	-200.539,04	106.388,12
Wynik z działalności operacyjnej	Kwota	zł	-101.260,45	-173.393,23	117.026,25
Wynik finansowy ogółem	Kwota	zł	-96.903,72	-175,286,58	127.093,67
Kapitał stały	Kapitał własny + Zobowiązania długoterminowe	zł	112.391,50	112.391,50	112.391,50
Kapitał pracujący	Aktywa obrotowe – Zobowiązania bieżące	zł	-43.590,92	128.430,66	95.971,83
Stopień zużycia majątku	$\frac{\text{Zużycie majątku}}{\text{Wartość początkowa śr. trwałych}} \times 100\%$	%	24	26	17
Wskaźniki rentowności					
Rentowność majątku (ROA)	$\frac{\text{Wynik finansowy ogółem}}{\text{Aktywa}} \times 100\%$	%	-77	-68	39
Rentowność kapitałów własnych (ROE)	$\frac{\text{Wynik finansowy ogółem}}{\text{Kapitał własny}} \times 100\%$	%	-86	-156	113

Nazwa wskaźnika	Metoda liczenia	J.m.	Rok		
			2007	2008	2009
Wskaźniki zdolności do obsługi zadłużenia					
Pokrycie aktywów trwałych kapitałem własnym	$\frac{\text{Kapitał własny}}{\text{Aktywa trwałe}} \times 100\%$	%	190	195	78
Zadłużenie majątku	$\frac{\text{Zobowiązania bież. + długoterm.}}{\text{Aktywa}} \times 100\%$	%	88	124	27
Wskaźnik zadłużenia	$\frac{\text{Zobowiązania bież. + długoterm.}}{\text{Kapitał własny}} \times 100\%$	%	98	286	79
Wskaźniki płynności					
Płynność bieżąca (I)	$\frac{\text{Aktywa obrotowe}}{\text{Zobowiązania bieżące}}$		0,6	0,6	2,1
Płynność szybka (II)	$\frac{\text{Aktywa obrotowe} - \text{zapasy} - \text{RMK}}{\text{Zobowiązania bieżące}}$		0,5	1,8	1,8
Płynność gotówkowa (III)	$\frac{\text{Środki pieniężne}}{\text{Zobowiązania bieżące}}$		0,4	0,9	0,6
Wskaźniki sprawności działania					
Wskaźnik unieruchomienia	$\frac{\text{Aktywa trwałe}}{\text{Aktywa ogółem}} \times 100\%$	%	46	22	44

Źródło: opracowanie własne

10. Płynność finansowa mierzona wskaźnikami bieżącej płynności (wskaźnik płynności I) w badanych latach nieznacznie odbiegała od przyjętych norm (norma 1,2-2,0). Wskaźniki płynności szybkiej (wskaźnik płynności II), co do poziomu także nieznacznie odbiegały od przyjętych norm (norma 1,0-1,5). Wskaźniki płynności gotówkowej natomiast znacznie przekroczyły górny poziom normy (norma 0,1-0,2)^{2, 3}, co niekorzystnie wpływa na ocenę płynności.
11. Wybrany wskaźnik sprawności działania wyrażony wskaźnikiem unieruchomienia środków trwałych w badanym okresie kształtował się na zadowalającym, niskim poziomie. Taka sytuacja świadczy o dużych możliwościach elastycznego dostosowania zarówno realizowanych zadań, jak i wynikających z prowadzonej działalności gospodarczej, do potrzeb otoczenia i odbiorców.

3. Koszty pracy w wybranej organizacji pożytku publicznego

Na koszty pracy w organizacji w latach 2008 i 2009 składały się następujące elementy:

- wynagrodzenie zasadnicze z dodatkami i dopłatami osób zatrudnionych na umowę o pracę,
- wynagrodzenia z umów o charakterze cywilnoprawnym (umowy o dzieło, zlecenia, przychody z działalności wykonywanej osobiście).

Poziom i strukturę kosztów pracy w badanej organizacji pożytku publicznego w 2008 i 2009 roku prezentują tabele 2 i 3 oraz graficznie wykresy 1 i 2. Wykres 2 przedstawia udział kosztów wynagrodzeń w kosztach działalności statutowej i gospodarczej ujętych w rachunku zysków i strat w analizowanych latach.

² M. Sierpińska, T. Jachna, *Ocena przedsiębiorstwa według standardów światowych*, PWN, Warszawa 2005, s. 145-149.

³ G. Świdarska, *Sprawozdanie finansowe bez tajemnic*, CDiI Difin, Warszawa 2003, s. 71.

Tabela 2. Wybrane koszty pracy w 2008 roku

Składniki kosztów pracy	Lista plac ogółem	Wynagrodzenia w rachunku zysków i strat			
		Koszty administracyjne	Usługi obce	Koszty wytworzenia sprzedanych usług	Koszty zadań statutowych dział. nieodpłatnej pożytku publ.
Wynagrodzenie zasadnicze	105 296,98	105 296,98			
Wynagrodzenie za czas urlopu	9 957,92	9 957,92			
Wynagrodzenie za czas choroby	1 757,22	1 757,22			
Świadczenie urlopowe	2 719,83	2 719,83			
Ryczałt samochodowy	8 791,16	8 791,16			
Ryczałt telefoniczny	2 223,00	1 235,00			988,00
Dodatek stażowy	29 338,00	29 338,00			
Dodatek językowy	6 430,00	6 430,00			
Dodatek funkcyjny	11 710,00	11 710,00			
Nagrody	6 600,00	6 600,00			
Wygrane w konkursach	46 600,00				46 600,00
Przychody z osobiście wykonywanej działalności	245 145,36	18 650,00			218 925,36
Prawa autorskie i pokrewne	136 907,00		16 199,00	26 598,00	94 110,00
Inne źródła przychodów	1 748,00				1 748,00
	615 224,47	202 486,11	16 199,00	26 598,00	362 371,36

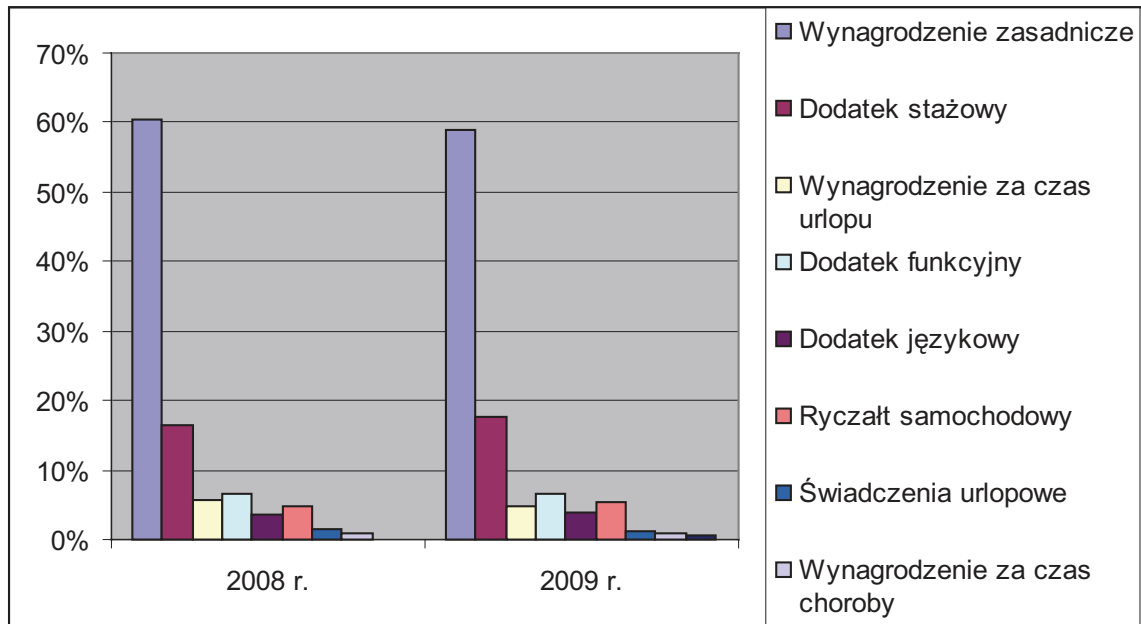
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych źródłowych badanej organizacji pożytku publicznego

Tabela 3. Wybrane koszty pracy w 2009 roku

Składniki kosztów pracy	Lista plac ogółem	Wynagrodzenia w rachunku zysków i strat			
		Koszty administracyjne	Usługi obce	Koszty wytworzenia sprzedanych usług	Koszty zadań statutowych dział. nieodpłatnej pożytku publ.
Wynagrodzenie zasadnicze	114 024,54	110 849,10			
Wynagrodzenie za czas urlopu	8 626,94	8 626,94			
Wynagrodzenie za czas choroby	1 731,94	1 731,94			
Świadczenie urlopowe	2 000,08	2 000,08			
Ryczałt samochodowy	10 214,84	9 629,78			
Dodatek stażowy	32 240,00	31 338,00			
Dodatek językowy	7 250,00	6 840,00			
Dodatek funkcyjny	12 308,17	11 898,17			
Pakiet medyczny	1 216,83	1 086,95			39,88
Nagrody	14 515,00	1 115,00			13 400,00
Wygrane w konkursach	46 600,00				46 600,00
Przychody z osobiście wykonywanej działalności	195 804,30	9 045,60			186 848,70
Prawa autorskie i pokrewne	133 940,00	17 000,00	16 199,00	65 853,00	51 087,00
Umowy nie podlegające opodatkowaniu	1 400,00				1 400,00
Inne źródła przychodów	11 000,00				11 000,00
	592 872,64	211 161,56	16 199,00	65 853,00	310 375,58

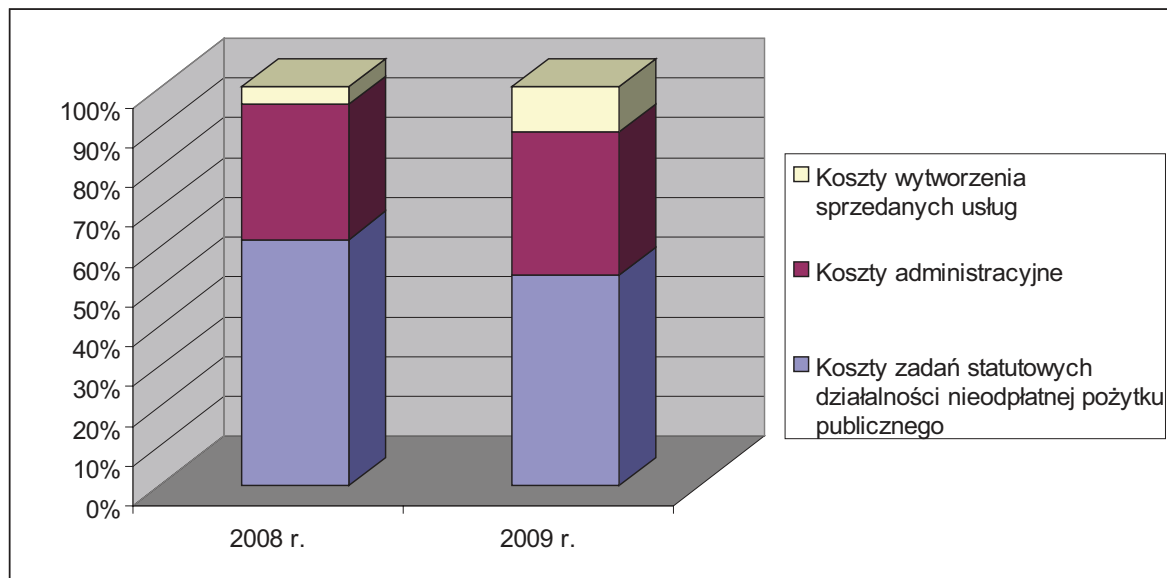
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych źródłowych badanej organizacji pożytku publicznego

Wykres 1. Struktura rocznych wynagrodzeń brutto w latach 2008-2009

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych źródłowych badanej organizacji pożytku publicznego

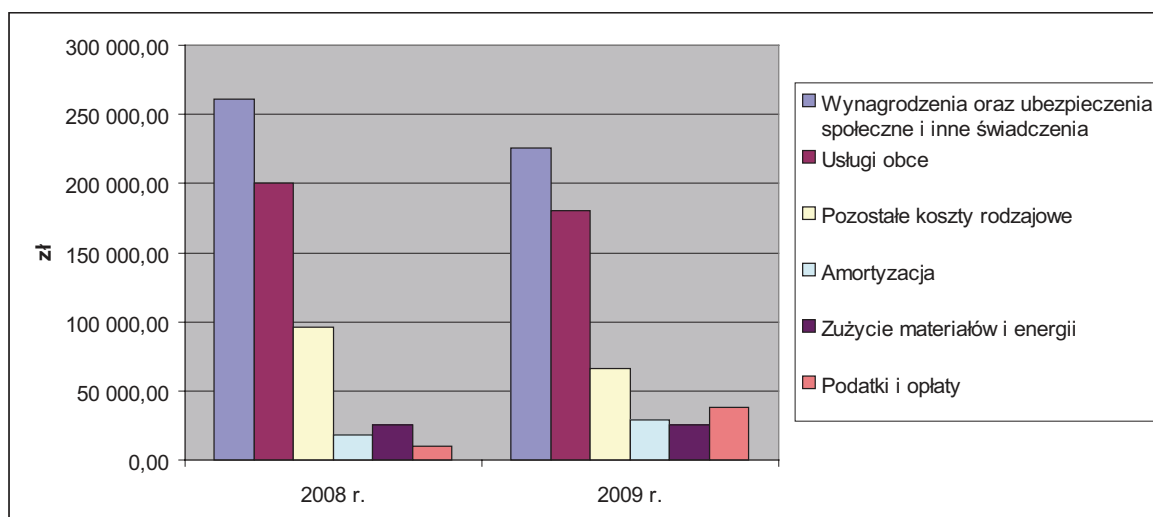
Wykres 2. Udział kosztów wynagrodzeń w kosztach działalności statutowej i gospodarczej rachunku zysków i strat w 2008 i 2009 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych źródłowych badanej organizacji pożytku publicznego

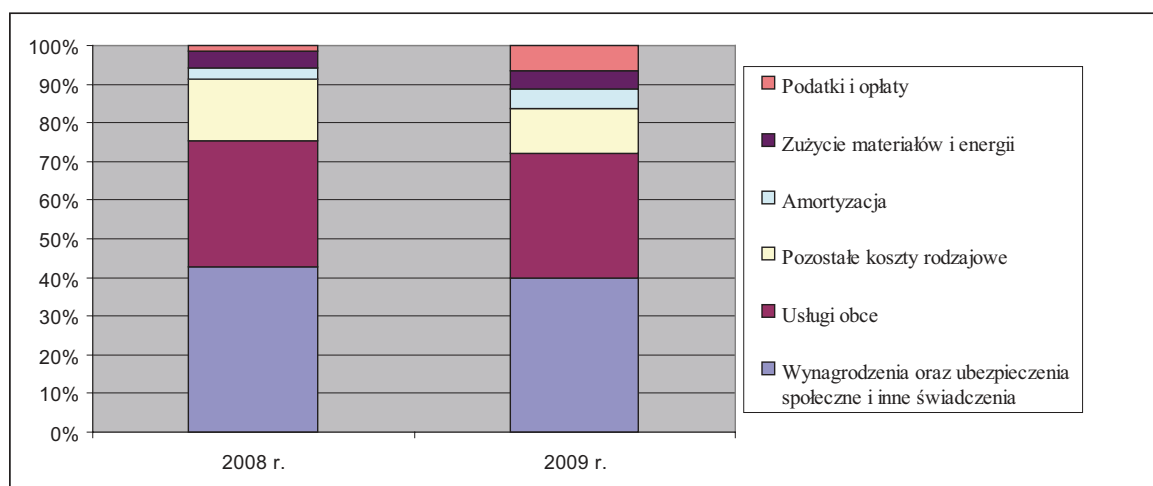
Tabela 4. Koszty administracyjne w latach 2008-2009

Składnik kosztów	2008 r.	2009 r.
Amortyzacja	18 386,49	28 941,71
Zużycie materiałów i energii	25 628,39	25 242,73
Usługi obce	200 007,32	180 370,02
Podatki i opłaty	9 696,33	37 701,50
Wynagrodzenia oraz ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	260 851,97	225 752,54
Pozostałe koszty rodzajowe	95 984,51	66 567,37
Koszty administracyjne razem	610 555,01	564 575,87

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych źródłowych badanej organizacji pożytku publicznego

Wykres 4. Struktura kosztów administracyjnych w 2008 i 2009 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych źródłowych badanej organizacji pożytku publicznego

Z przedstawionych tabel i wykresów wynikają następujące wnioski:

1. Odnosząc koszty pracy organizacji pożytku publicznego do miejsca ich powstania, należy zauważyć, że: około 57% tych kosztów obciążało koszty zadań statutowych nieodpłatnej działalności organizacji pożytku publicznego, około 35% tych kosztów obciążało koszty administracyjne, około 8% tych kosztów obciążało koszt wytworzenia sprzedanych usług.
2. Struktura płacy brutto zatrudnionych na umowę o pracę przedstawiała się następująco: 60% – wynagrodzenie zasadnicze, 17% – dodatek stażowy, 5% – wynagrodzenie za czas urlopu, 7% – dodatek funkcyjny, 4% – dodatek językowy, 5% – ryczałt samochodowy, 1% – wynagrodzenie za czas choroby, 1% – świadczenie urlopowe.
3. Struktura kosztów administracyjnych w odniesieniu do układu rodzajowego kosztów wskazuje na następujący udział kosztów: 42% – koszty wynagrodzeń oraz ubezpieczeń społecznych, 32% – usługi obce, 14% – pozostałe koszty, 4% – amortyzacja, 4% – koszty zużytych materiałów i energii, 4% – podatki i opłaty.

Koszty pracy umiejscowione są w kosztach wynagrodzeń i ubezpieczeń społecznych, usługach obcych i częściowo w pozostałych kosztach.

4. Ocena kosztów pracy w wybranej organizacji pożytku publicznego

Ocenę kosztów pracy przeprowadzono w oparciu o wybrane wskaźniki, których poziom w latach 2008-2009 przedstawia tabela 5.

Tabela 5. Wskaźniki relacji między całkowitymi ZKP a innymi kategoriami ekonomicznymi w badanej organizacji w latach 2008-2009

Lp.	Wskaźnik (%)	2008 r.	2009 r.
1	Udział kosztów pracy w kosztach ogółem	23	27
2	Udział pozawynagrodzeniowych składników kosztów pracy w ogólnej kwocie wynagrodzeń etatowych	35	30
3	Udział wynagrodzeń chorobowych w ogólnej kwocie wynagrodzeń etatowych	1,0	0,9
4	Udział restrykcji administracyjnych w zakładowych kosztach pracy ogółem	17	18

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych źródłowych badanej organizacji pożytku publicznego

W porównywanych latach wartości wskaźników były podobne. Wzrost udziału kosztów pracy w kosztach ogółem w 2009 roku spowodowany był wzrostem wynagrodzeń wynikających z alternatywnych do stosunku pracy form zatrudnienia.

Pozawynagrodzeniowe składniki płacy brutto pracowników etatowych stanowiły w badanym okresie około 35%, co wskazuje na dominację w płacy brutto wynagrodzenia zasadniczego.

Znikomy udział wynagrodzeń chorobowych w ogólnej kwocie wynagrodzeń świadczy o wysokiej frekwencji zatrudnionych, co nie jest obojętne dla poziomu kosztów pracy.

Wysoki udział restrykcji administracyjnych w kosztach pracy ogółem ograniczał możliwość zarządzania tymi kosztami i wykorzystania ich jako parametru oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej organizacji pożytku publicznego.

5. Kierunki racjonalizacji kosztów pracy w wybranej organizacji pożytku publicznego

Z analizy kosztów pracy w wybranej organizacji pożytku publicznego wynikają następujące wnioski ogólne:

1. Wysoki udział restrykcji administracyjnych w kosztach pracy ogółem.
2. Rosnąca dynamika restrykcji administracyjnych była wynikiem wzrostu płac brutto, stanowiących podstawę naliczania świadczeń ubezpieczeniowych. Wysokie obciążenia restrykcjami (w 2008 r. – 17%; w 2009 r. – 18%) miały bezpośredni wpływ na poziom kosztów ogółem. Obligatoryjność stóp procentowych, składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe, odpisy na FP i FGŚP pozbawiła organizację pożytku publicznego wpływu na poziom kosztów pracy.
3. Dominacja w kosztach pracy wynagrodzenia zasadniczego – wynagrodzenie zasadnicze stanowi około 60% poziomu płacy brutto.
4. Szerokie stosowanie alternatywnych form zatrudnienia.
5. Alternatywne formy zatrudnienia w 2008 roku osiągnęły poziom 62%, a w 2009 roku 58% ogólnych kosztów pracy. Zachodzi pytanie: „Czy faktycznie dla realizacji celów statutowych i celów wynikających z prowadzonej działalności gospodarczej wymagany jest ich bardzo wysoki poziom kwotowy?”
6. Niska absencja chorobowa.
7. Wskaźnik absencji około 1% w badanych latach sugeruje możliwość przeprowadzenia rachunku ekonomicznego w kierunku zwiększenia liczby zatrudnionych na etacie kosztem ograniczenia stosowania drogich alternatywnych form zatrudnienia.
8. Wynagrodzenia w wybranej organizacji pożytku publicznego były wyższe niż analogiczne wynagrodzenia w organizacjach pozarządowych w Polsce.
9. Specjalista zatrudniony na etacie w badanej organizacji pożytku publicznego zarabiał ponad 25% więcej niż przeciętnie zarabiał w 2010 roku specjalista w organizacji pozarządowej w Polsce (przeciętne wynagrodzenie specjalisty

w organizacji pozarządowej w Polsce w 2010 r. – 2900 zł)⁴. Jednocześnie wynagrodzenie specjalisty w wybranej organizacji pożytku publicznego kształtowało się poniżej średniego wynagrodzenia takiego specjalisty w stolicy (wynagrodzenie specjalisty w stolicy w 2010 r. – 4000 zł).

10. Organizacja pożytku publicznego posiada sprzyjające warunki do generowania dodatniego wyniku z działalności.

Niski stopień zużycia majątku trwałego, wzrost jego wartości w badanych latach, realizacja złotej i srebrnej zasady bilansowej, utrzymanie wskaźników płynności I i II na zadowalającym poziomie świadczą o możliwościach tworzenia zysku finansowego ogółem z działalności, który stanowić może pokaźne źródło finansowania działalności.

Podsumowanie

Próbę oceny racjonalności poziomu i struktury ZKP organizacji pożytku publicznego w Polsce przeprowadzono na przykładzie wybranego stowarzyszenia sporządzającego sprawozdanie finansowe. Dane źródłowe pochodzące z ewidencji księgowej, bilansu i rachunku zysków i strat pozwoliły określić poziom i strukturę kosztów pracy w latach 2008-2009 oraz kierunki ich racjonalizacji na najbliższe lata.

Z analizy kosztów pracy w wybranej organizacji pożytku publicznego wynikają następujące wnioski:

1. Wysoki udział restrykcji administracyjnych w kosztach pracy ogółem.
2. Dominacja w kosztach pracy wynagrodzenia zasadniczego.
3. Szerokie stosowanie alternatywnych form zatrudnienia.
4. Niska absencja chorobowa.
5. Wynagrodzenia w wybranej organizacji pożytku publicznego były wyższe niż analogiczne wynagrodzenia w organizacjach pozarządowych w Polsce.
6. Organizacja pożytku publicznego posiada sprzyjające warunki do generowania dodatniego wyniku z działalności.

LABOUR COSTS BASING ON A CHOSEN PUBLIC ORGANIZATION

Summary: The evaluation of rationality of the level and structure of public use organization overheads has been carried out on a chosen association compiling financial statements.

Source data which have been taken from accountancy filings, balance sheets, profit and loss statements, enable to establish the level and labour costs pattern in years 2008-2009 as well as directions of their improvements for the years to come.

From analysis of labour costs in the chosen public use organization result the following conclusions:

1. High participation of administrative restrictions in total labour costs.
2. Dominance in labour costs of the base salary.

⁴ Wynagrodzenia w sektorze publicznym w 2010 roku, www.wynagrodzenia.pl

3. Wide applying alternative employment statuses.
4. Low sick leave.
5. The remuneration in the chosen public use organization exceeded the analogous remuneration in non-governmental organizations in Poland.
6. The public use organization has favourable conditions for generating the positive result of activity.

Keywords: labour costs, public use organization, rationality.

LITERATURA

- [1] ARMSTRONG M., *Zarządzanie wynagrodzeniami*, Oficyna a Wolters Kluwer business, Kraków 2009.
- [2] BEDNARSKI L., BOROWIECKI R., DURAJ J., KURTYS E., WAŚNIEWSKI T., WERSTY B., *Analiza ekonomiczna przedsiębiorstwa*, Wyd. Akademii Ekonomicznej, Wrocław 2001.
- [3] Dane liczbowe z ksiąg rachunkowych za lata 2008-2009 wybranej organizacji pożytku publicznego.
- [4] GOŁĘBIEWSKI G., TŁACZAŁA A., *Analiza ekonomiczno-finansowa w ujęciu praktycznym*, CDiI Difin, Warszawa 2006.
- [5] JERZYMOWSKA M. (red.), *Analiza ekonomiczna w przedsiębiorstwie*, PWE, Warszawa 2006.
- [6] *Prawo o stowarzyszeniach*, Dz.U. z 2001 r., nr 79, tekst jednolity z 2011 r.
- [7] SASIN W., *Wszystko o płacach*, Sigma, Skierniewice 2010.
- [8] SEDLAK K., Materiały konferencyjne VI Krakowskie Forum Wynagrodzeń, Sedlak & Sedlak, Kraków 2011.
- [9] SIERPIŃSKA M., JACHNA T., *Ocena przedsiębiorstwa według standardów światowych*, PWN, Warszawa 2005.
- [10] *Sprawozdania finansowe i ich analiza*, praca zb. pod red. Bronisława Micherdy, SKwP Zarząd Główny w Warszawie, Instytut Certyfikacji Zawodowej Księgowych, Warszawa 2011.
- [11] Sprawozdanie finansowe za lata 2008-2009 wybranej organizacji pożytku publicznego.
- [12] ŚWIDERSKA G., *Sprawozdanie finansowe bez tajemnic*, CDiI Difin, Warszawa 2003.
- [13] *Ustawa o rachunkowości*, Dz. U. z 2009 r., nr 152 z późn. zmianami.
- [14] *Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej*, Dz.U. z 2010 r., nr 220, z późn. zmianami.
- [15] WOJAS M., *Wynagrodzenia i inne świadczenia na rzecz pracowników – dokumentacja i ewidencja księgowa*, SKwP Zarząd Główny w Warszawie, Instytut Certyfikacji Zawodowej Księgowych, Warszawa 2011.
- [16] *Wynagrodzenia w sektorze publicznym w 2010 roku*, www.wynagrodzenia.pl